

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU (W JĘZYKU POLSKIM)

Działania prospołeczne i zasoby osobiste: Badania podłużne

Działania prospołeczne podejmowane są z intencją, aby przynieść korzyść innym ludziom; mogą obejmować szereg różnych zachowań, takich jak np. pomaganie osobie w potrzebie, dzielenie się posiadanymi dobrami, podejmowanie aktywności jako wolontariusz dzieląc się swoją energią, czasem, kompetencjami. Działania takie mają bardzo duże znaczenie dla relacji między ludźmi, dla grup, a także dla funkcjonowania całego społeczeństwa. Używamy terminu 'działania prospołeczne' na określenie zachowań prospołecznych oraz realizacji prospołecznych celów osobistych (takich, które mają osobiste znaczenie i sens dla jednostki).

Chociaż dotychczasowe badania poszerzyły znacznie naszą wiedzę na temat zachowań antyspołecznych (np. przemocy), to wiedza na temat zachowań prospołecznych i ich stymulowania jest wciąż zbyt mała. Potrzebne są zwłaszcza badania wyjaśniające mechanizmy, dzięki którym działania na rzecz innych ludzi są aktywizowane, jak również badania nad psychologicznymi konsekwencjami takich działań dla osoby, która je podejmuje. Dlatego w naszym projekcie badawczym skupiamy się na mechanizmach psychologicznych, poszukując dynamicznych zależności między zasobami osobistymi a działaniami dla dobra innych. Interesują nas przede wszystkim takie zasoby psychologiczne, jak pozytywne przekonania (określane jako orientacja pozytywna) i pozytywne emocje. Ta pozytywna strona funkcjonowania człowieka nadal wymaga badań. Zasoby te mogą przyczyniać się do podejmowania działań prospołecznych, a w konsekwencji tych działań, same mogą ulegać powiększeniu. Myśląc pozytywnie o świecie, sobie i przyszłości, a także odczuwając pozytywne emocje, osoba może chętniej pomagać, dzielić się itd., a z kolei te działania mogą zwrócić wzmacniać jej pozytywne przekonania i emocje. Weryfikacja czy postulowane mechanizmy działają w taki właśnie sposób wymaga jednak dość złożonych badań.

Aby móc prześledzić mechanizmy, które zachodzą w czasie, stosujemy metodologię badań podłużnych. Uczestnicy badań oceniają swoje działania prospołeczne każdego dnia przez cały tydzień lub czterokrotnie przez 16 tygodni. Analizujemy także znaczenie relatywnie stałych właściwości psychicznych osoby oraz zmieniających się stanów, które mogą pojawiać się w określonym kontekście danego dnia. Odkrycie dynamicznych i prawdopodobnie wzajemnych relacji między osobistymi zasobami a działaniami prospołecznymi, a także wykazanie na ile stałe/zmienne są te działania na przestrzeni czasu jest celem tego projektu badawczego.

Chcemy także sprawdzić na ile efektywna może być interwencja psychologiczna stymulująca działania prospołeczne u młodych ludzi, zaprojektowana w oparciu o wyniki badań. Ponieważ ludzie nie rozwijają aktywności skierowanej dla dobra innych w próżni społecznej, nauczyciele, politycy, a także badacze coraz częściej podkreślają znaczenie programów rozwijających aktywność prospołeczną. Takie interwencje mogą mieć szczególne znaczenie wśród ludzi młodych, określanych jako „Generation Me”, ze względu na obserwowane zmiany międzypokoleniowe, które wskazują na wzrost zainteresowania własną osobą, a spadek koncentracji na innych ludziach: empatii wobec osób spoza własnej grupy, przekazywania datków dla organizacji charytatywnych, znaczenia posiadania pracy społecznie użytecznej. Dlatego lepsze zrozumienie mechanizmów psychologicznych, które kierują działaniami prospołecznymi i opracowanie wskazówek, w jaki sposób można rozwijać te działania u osób młodych, ma istotne znaczenie społeczne pozwalając rozwijać praktykę w kilku obszarach, w tym edukacji, pracy społecznej, a nawet w ekonomii.